

2. Закон України «Про освіту», 2017 р.

3. Ляльковий театр «Іскорки суперсил» / Платформа розвитку дошкільнят «НУМО». URL: <https://numo.mon.gov.ua/puppet-show>

4. Методичні рекомендації до Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти), лист МОН України від 16.03.2021 р. № 1/9-148 «Щодо методичних рекомендацій до оновленого Базового компонента дошкільної освіти».

5. Навчаємося долати стрес через гру. Гра як підхід для підтримки дітей у складних життєвих ситуаціях/ С. Ліннет Соліс, Клер В., Лю та Джилл, М. Попп: the LEGO Foundation, 2022, 3 с.

6. Парціальна програма розвитку дитини від 2 до 6 років через гру «Творці майбутнього» та методичні рекомендації / О. Ю. Рома, І. Ю. Піскова, Г. В. Малевич, Г. В. Шварова, О. М. Шуляк: the LEGO Foundation. Запоріжжя : СТАТУС, 2022. 109 с.

7. Путівник-порадник для педагога: The LEGO Foundation, 2022. 112 с.

УДК 374: 378.147.227

Мисан Костянтин Леонтійович,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» освітньо-професійної програми «Позашкільна освіта» Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, м. Полтава;

Лебедик Леся Вікторівна,
доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри мистецтвознавства та позашкільної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, м. Полтава

БЕЗПЕЧНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Вирішення проблеми створення безпечного освітнього середовища як фактору формування професійної толерантності як інтегративної характеристики професійної діяльності майбутніх педагогічних працівників закладів позашкільної освіти потребує уточнення її суті, структури, найбільш важливих характеристик. Ця проблема вже привертала увагу вітчизняних учених, зокрема, сутність педагогічної взаємодії досліджували І. Зязюн, С. Гончаренко, В. Стрельніков [10–14], Л. Хомич та ін., особливості підготовки педагогів для закладів позашкільної освіти знайшли висвітлення у наших

попередніх публікаціях (К. Мисан [9], Л. Лебедик [1–7; 9; 16 та ін.]). У той же час створення безпечного освітнього середовища як фактору формування професійної толерантності майбутнього педагога закладу позашкільної освіти в умовах магістратури ще не стали предметом педагогічного дослідження.

Безпечне освітнє середовище є важливим фактором формування професійної толерантності майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти. Означена толерантність виявляє ставлення педагога, рівень відповідальності за побудову діалогічних відносин із суб'єктами освітнього процесу, є одним з ключових компонентів професійної діяльності педагога (В. Стрельников [14, с. 34–38]). Відсутність толерантності в педагога негативно впливає на розвиток особистості дитини, знижує ефективність професійної діяльності педагогічних працівників в цілому (Ю. Тодорцева [15]).

Власне «толерантність» є інтегральною характеристикою індивіда (педагога), яка виявляє його здатність взаємодіяти з зовнішнім середовищем у проблемних і кризових ситуаціях (П. Лушин [8]). Метою взаємодії є успішність його адаптації, врівноваження свого стану для розвитку позитивних взаємин з людьми, довіряючим і власним «Я», неприпустимістю їхньої конфронтації.

Розуміння толерантності як інтегральної характеристики майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти пов'язане з виявленням їхньої особистісної позиції, ціннісного ставлення до взаємодії та співпраці з дітьми. У професійній діяльності педагога закладу позашкільної освіти способом реалізації толерантності є принципи побудови взаємодії з дітьми й технології, необхідні для реалізації цих принципів.

Професійну толерантність майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти вважаємо особливою формою їхнього особистого ставлення до мети, завдань, змісту власної діяльності, способів її здійснення, що має прояв у демократизації взаємодії педагога з дітьми як головними суб'єктами освітнього процесу у закладі позашкільної освіти, використанні в організації освітнього процесу методик і технологій, які забезпечують діалог із дітьми як рівноправними суб'єктами освіти, відкритості до сприйняття й

конструктивного використання всього, що стосується мети, змісту та методів підготовки дітей у закладі позашкільної освіти.

Отже, професійна толерантність майбутнього педагога закладу позашкільної освіти є інтегральною характеристикою, яка визначає спрямованість і принципи взаємодії педагога закладу позашкільної освіти з дітьми, зумовлює їхній розвиток як суб'єктів освітнього процесу. У контексті взаємодії педагога закладу позашкільної освіти з дітьми професійна толерантність у безпечному освітньому середовищі забезпечує можливість активного навчання, вільного доступу до нової інформації та її обговорення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Лебедик Л. В. Ефективні здоров'язберігаючі технології позашкільної освіти в умовах війни. *Освіта, наука та культура України в світі: мобільність, глобалізація, інклюзія* : збірник тез Міжнародного науково-практичного симпозиуму, 23-24 серпня 2022 р. / за заг. ред. З. П. Ленів. Львів, 2022. 391 с. С. 150–155.

2. Лебедик Л. В. Загальнодидактичні принципи підготовки педагогів закладів позашкільної освіти на основі настанов Григорія Сковороди. *Сучасні рецепції світоглядно-ціннісних орієнтирів Григорія Сковороди* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 2–4 груд. 2022 р. / за заг. ред. к.ю.н. Д. С. Луніна. Полтава, 2022. 268 с. С. 96–99.

3. Лебедик Л. В. Педагогічна підготовка магістрів у вищих економічних навчальних закладах : монографія. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2011. 165 с.

4. Лебедик Л. В. Підготовка педагогів для закладів позашкільної освіти на засадах партнерства у контексті Української Хартії вільної людини. *Формування національної ідентичності українця через цінності Української Хартії вільної людини* : науковий, методичний, інформаційний збірник Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти, 20-21 жовтня 2022 р. / редколегія: О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, Т. В. Магера, Ф. І. Полянський, С. В. Костюк, Н. Б. Стрийвус, Г. І. Герасимчук. Тернопіль: ТОКІШПО, 2022. 491 с. С. 270–274.

5. Лебедик Л. В. Розвиток особистості педагогічного працівника закладу позашкільної освіти у безпечному освітньому середовищі. *Організація безпечного освітнього середовища – виклик сучасності: перспективи та рішення* : науковий, методичний, інформаційний збірник Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти, 03 берез. 2023 р. / редколегія: О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, Т. В. Магера, Ф. І. Полянський, Н. Б. Стрийвус, Г. І. Герасимчук. Тернопіль : ТОКІШПО, 2023. 416 с. С. 225–229.

6. Лебедик Леся. Погляди Григорія Сковороди на виховання. *Григорій Сковорода і Паїсій Величковський: постаті на тлі епохи* : зб. наук. пр. за результатами Всеукр. наук.-практ. конф., 29 листоп. 2012 р. [до 290-річчя з дня народження] / ред. кол. : Т. В. Оніпко, І. М. Петренко, В. В. Сарапин. Полтава : ПУЕТ, 2013. 196 с. С. 105–108.

7. Лебедик Л. В. Розвиток професійної компетентності педагогів закладів позашкільної освіти на основі педагогічних поглядів Григорія Сковороди. *Сучасні рецепції світоглядно-ціннісних орієнтирів Григорія Сковороди* : колективна монографія / за заг. ред. к.ю.н. Д. С. Луніна. Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2022. 360 с. С. 89–97.

8. Лушин П. В. О психологии человека в переходной период (Как выжить, когда все рушится). Кировоград : КОД, 1999. 208 с.
9. Мисан К. Л., Лебедик Л. В. Професійна толерантність як інтегративна характеристика професійної діяльності майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти в умовах магістратури. *Наука і освіта в глобальному та національному вимірах: виклики, загрози, перспективи розвитку* : тези доповідей II Міжнар. наук.-практ. конф., 16–17 листоп. 2023 р. Полтава; Лубни; Миргород, 2023. 284 с. С. 57–60.
10. Стрельніков В. Ю. Акмеологічна компетентність викладача вищої школи. *Вісник Черкаського університету. Сер. Педагогічні науки*. Черкаси : ЧНПУ імені Богдана Хмельницького, 2013. № 31 (244). С. 71–74.
11. Стрельніков В. Ю. Виховання духовних цінностей учнівської молоді як основи здоров'я особистості. *Взаємодія духовного й фізичного виховання в становленні гармонійно розвиненої особистості* : збірник статей за матеріалами VI Міжнар. наук.-практ. онлайн-конф., 21–22 берез. 2019 р. / гол. ред. В. М. Пристинський. Слов'янськ, 2019. С. 76–84. URL: https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/2019/04_apr/10/10/2019.pdf
12. Стрельніков В. Ю. Концептуальні засади підвищення кваліфікації педагогів закладу позашкільної освіти еколого-натуралістичного профілю. *Освітній фактор. Всеукраїнський науково-педагогічний журнал*. 2022. С. 106–109. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/19211>
13. Стрельніков В. Ю. Складники оцінювання якості безпечного освітнього середовища закладу неперервної освіти. *Організація безпечного освітнього середовища – виклик сучасності: перспективи та рішення* : науковий, методичний, інформаційний збірник Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти, 03 березня 2023 р. / редколегія: О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, Т. В. Магера, Ф. І. Полянський, Н. Б. Стрийвус, Г. І. Герасимчук. Тернопіль : ТОКІППО, 2023. 416 с. С. 340–345.
14. Стрельніков В. Ю. Технології «діадної взаємодії» та ситуаційного навчання студентів. *Сер. Педагогічні науки*. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2018. Вип. 71. С. 34–38. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/10120>
15. Тодорцева Ю. В. Формування толерантності майбутніх учителів у процесі професійної підготовки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти». Одеса, 2004. 20 с.
16. Lebedyk L. V. Possibilities of application of the a person-centered approach in the training of teachers of out-of-school education institutions. *Scientific World Journal Issue*. No19. Part 4 May 2023. P. 42–51.

УДК 374: 378

Місько Вадим Володимирович,
здобувач наукового ступеня доктора
філософії зі спеціальності 011 «Освітні,
педагогічні науки» ДЗ «Луганський
національний університет
імені Тараса Шевченка», м. Полтава;
Стрельніков Віктор Юрійович,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки ДЗ
«Луганський національний університет